

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**JAHON TARIXI
O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	200 000 – San’at va gumanitar fanlar
Ta’lim sohasi:	220 000 – Gumanitar fanlar (tillardan tashqari)
Ta’lim yo‘nalishi:	60220300 – Tarix

Fan/modul kodi JT1128 ✓		O'quv yili 2024-2025 ✓	Semestr 1 ✓	ECTS - Kreditlar 4 ✓	
Fan/modul turi Majburiy ✓		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Jahon tarixi ✓	60 ✓		60 ✓	120 ✓
2.	I. Fanning mazmuni				
	Fanni o'qitishdan maqsad "Jahon tarixi I" fanining asosiy maqsadi bo'lajak tarix fani o'qituvchilariga eng qadimgi ibtidoiy jamoa davridan to Rim madaniyatigacha bo'lgan davrda yuz bergan tarixiy jarayonlar, ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy ahvol, ularning asosiy xususiyatlari, insoniyatning ko'p asrlik taraqqiyotiga katta ta'sir ko'rsatgan omillar, tarixiy rivojlanish davomida turli mamlakatlar va mintaqalarga xos bo'lgan xususiyatlarni hamda bu bo'yicha tasavvurlarni shakllantirishdan iborat. Fanning vazifasi talabalarning dunyoqarashini, ilmiy-nazariy tafakkurini takomillashtirish, o'tmish va hozirgi zamondagi voqea-hodisalarga ilmiy xolislik va tarixiylik tamoyillariga amal qilgan holda tarixiy voqelikka munosabat bildiradigan, umuminsoniy qadriyatlar asosida yondashadigan, mustaqil va tanqidiy fikrlash ko'nikmalariga ega yetuk va raqobatbardosh mutaxassis qilib tayyorlashdan iborat. Shuningdek, talabalarda kelajakda o'z sohalari bo'yicha faoliyatlari davomida amaliy ahamiyat kasb etuvchi kompetensiyalarni shakllantirish va rivojlantirishdan iborat.				
	II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)				
	II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:				
	1-mavzu. Qadimgi Sharq tarixi, tarixshunosligi va manbashunosligi				
	Qadimgi Sharq tarixini davrlashtirish. Qadimgi Sharqda davlatchilikning vujudga kelishi muammosi. Nomlar. Sharqda mulk masalasi. "Osiyo ishlab chiqarish usuli". Manbashunoslik va tarixshunoslik tushunchalari va vazifalari. Manbalar turlari va ularni o'rganish usullari. Qadimgi yozma yodgorliklar. Sfragistika. Numizmatika. Arxeologik manbalar. Arxitektura yodgorliklari. Qadimgi Misr, qadimgi davrdagi Mesopotamiya, Amoreylar davrdagi Bobil, kassitlar davri, yangi Bobil podshohligi, Mari va Mitanni davlati. Qadimgi Ossuriya. Eng qadimgi Kichik Osiyo va Xett podshohligi. Troya, Frigiya va Lidiya. Urartu va Janubiy Kavkaz. Arabiston. Elam. Midiya. Fors podshohligi. Qadimgi Markaziy Osiyo tarixining manbashunosligi va tarixshunosligi. Qadimgi Janubiy Osiyo. Qadimgi Xitoy. Qadimgi Janubiy-Sharqiy Osiyo.				
	2-mavzu. Qadimgi Misr ilk podshohlik davrida				
	Qadimgi Misr tarixi bo'yicha asosiy manbalar. Tabiiy sharoitlar va aholi. Ilk qishloq xo'jaligi qabilalari. Nil vodiysining joylashuvi. Qadimgi Misr				

tarixini davriylashtirish. Qadimgi Misrda tabaqalashtirilgan jamiyatning paydo bo'lishi. Shaharlar va dastlabki davlat tuzilmalarining paydo bo'lishi. Misrda markazlashtirilgan davlatni shakllantirish jarayoni. Dastlabki shohlik. I va II sulolalar. Mina. Memfis. Joser.

3-mavzu: Qadimgi Misr qadimgi va o'rta podshohliklar davrida

Qadimgi podshohlik. II va III sulolalar. IV-sulola. Imxotep Islohotlari. Snofru, Xufu, Xafra va Menkaura. V-VI sulolalar. O'rta podshohlik. IX-X sulolalar. Liviya va Osiyo ko'chmanchilarining hujumi. XI sulola. Mentuxotep. Misrni birlashtirish. XII sulola. Ichki va tashqi siyosat. Nubiya, Sinay va Falastinni bosib olish. XII sulola. Xalq qo'zg'olonlari va fuqarolik urushlari. Giksos bosqini. O'rta podshohlikning qulashi. Davlat boshqaruvi. Nomarxlar. Aristokratlar.

4-mavzu. Misr yangi va So'ngi podshohliklar davrida

Yangi podshohlik. XVII - XVIII sulolalar. Yahmos. Giksoslarni Misrdan haydab chiqarish. Harbiy islohot. Tashqi siyosat. Tutmos I. Tutmos II. Tutmos III va uning yurishlari. Megiddo. Nubiya. Amenxotep IV siyosati va diniy islohotlari. Amenxotep IV hukmronligi davrida siyosiy kurash. Axetaton. Tutankhamon. Xoremxeb. XIX sulola. Memfis. Ramzes II. Xettlar bilan kurash. Kadesh. Xett-Misr shartnomasi. "Dengiz xalqlari" bosqini. XX sulola. Ramses III. Yangi podshohlikning qulashi. Karxemish. XXI sulola. XXIV sulolasi. Mamlakatning ichki holati. XXV sulolasi. Shabak. Taharka. Ossuriya istilosi. Tanutamon. Sais. XXVI sulola. Nexo II. Apriy. Amasis (Yahmos). Psametix III. XXVII (Fors) sulolasi. Misr Ahamoniylar davlati tarkibida. XVIII-XXX sulolalari. Iskandar Zulqarnayn tomonidan Misrni bosib olish. So'ngi podshohlik davridagi iqtisodiy munosabatlar. Metallni qayta ishlash va tovar-pul munosabatlari. Gretsiya bilan tashqi savdo. Qurilish ishlari. Qadimgi Misr madaniyati va uning xususiyatlari. Diniy e'tiqodlar. Misr xudolari. Ilohiylashtirish. Fir'avnlr.

5-mavzu: Qadimgi Misr madaniyati

Qadimgi Misr madaniyati va uning xususiyatlari. Fir'avnlarni mumiyolash. Misr piramidalari, Misr yozuvi. Diniy e'tiqodlar. Misr xudolari. Ilohiylashtirish. Misr sivilizatsiyasining o'ziga xos xususiyatlari.

6-mavzu. Qadimgi Mesopotamiya shahar davlatlari

Mesopotamiyaning tabiiy geografik shart-sharoiti. Iqlimi. Aholisi. Semitlar, Shumerlar, Kutiyalar, Lulibeylar, Oromiylar Arxeologiya izlanishlari. Xo'jalik yozma manbalari. Huquq manbalari. Tarixiy manbalar. Ikki daryo oraliq'i tarixini davrlashtirish. Inson tomonidan Ikki daryo hududlarini o'zlashtirish. Ilk sivilizatsiya vujudga kelishi. Iqtisodiy rivojlanish. Stratifikatsiyalangan jamiyat vujudga kelishi. Shahar-davlatlar. Davlat tuzumi. En, Lugalb, Ensi, Kishni yuksalishi. En Menbargesi. Urukni yuksalishi. Mesanishada. Lagash. Eanatum. Enentarzi. Uruiningina islohotlari. Umma.

Lugalzagesi.

Tabaqalar. Xo'jalik. Sug'orilish. Dexqonchilik. Hunarmandchilik. Mis va jez buyumlar. To'qimachilik. Savdo. Madaniyat. Yozuv.

Akkad davri. Sargon (Sharrumken). Ikki daryo oralig'ida birlashgan Akad davlatining tashkil topishi. Sharru. Rimush. Manishtushu. Naram Suen. Akkad davlati zaiflashuvi. Kutiyalar bosqini. Lagash. Gudea. Utuxengal. Urning III sulolasi. Ur-Nammu. Shulga Davlat tizimi. Ijtimoiy munosabatlari. Tashqi siyosat. Amoreylar. Elamliliklar bosqini. Ur qulashi. Issinning I sulolasi.

Qadimgi Bobil shohligi. Siyosiy parchalanish. Xamurappi va uning faoliyati. Samsuiluna. Bobil davlati zaiflashuvi. Xettlar hujumi. Kassitlar bosqini. Bobil davlati qulashi.

7-mavzu: Qadimgi Mesopotamiya madaniyati

Qadimgi Mesopotamiyada vujudga kelgan eng qadimgi madaniyatlar. Piktogrammlar, texnik rasmlar. Shaharlarni o'rab olish uchun qurilgan ibodatxonalar va ularning oziga xos xususiyatlari. Mesopotamiyaning geografik joylashuvi qishloq xo'jaligini asosiy iqtisodiy faoliyatiga ta'siri. G'ildirak, sug'orish tizimi, qonunlar yoki yozuvlarning birinchi to'plamlari. To'qimachilik. Savdo. Madaniyat. Yozuv. Diniy e'tiqod. Xudolarni ulug'lash uchun matnli madhiyalar. Mesopotamiya haykaltaroshligi.

8-mavzu. Bobil podsholigi

Siyosiy tarqoqlik. Mari, Larsa, Ashshur, Bobil, Eshnunna, Yamxad. Ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar. Avilum. Mushkenum. Vardum. Sharrum va uning huquqlari. Ma'muriyat. Adliya. Soliqlar, harbiy kuchlar. Xo'jalik. Sug'orilish. Dexqonchilik. Savdo. O'rta Bobil podsholigi davri. Kassitlar. Gandash. Katta Kurigalzu. Xaldeylar hujumi. O'rta Bobil podsholigining qulashi. Mitanni davlati. Xurritlar. Vashshukani. Shox Zodagonlar "Dimtu" va "allu". Qullar, harbiylar. Mitanni parchalanishi. Yangi Bobil shohligi. Oramey va xaldey qabilalari. Marduk-ipli-iddin. Shamash-shum-ukin. Nabopalaras. Xaldey sulolasi. Ossuriya qarshi kurash. Navuxodonosor II. Bobil Eron davlatini tarkibiga kirishi. Ijtimoiy tuzum. Shoh. Zodagonlar. Kohinlar. Ozod shaxslar. Qullar. Xo'jalik. Dexqonchilik. Xunarmandchilik. Savdo. Moliya munosabatlari.

9-mavzu. Mitanni davlati

Qadimgi Mitanni davlati. Mil. av. XVII asrda shimoliy Mesopotamiya. Aholisi. Xurrit va somiy qabilalari ittifoqi. dexqonchilik va chorvachilik. Savdo-sotiq. oriylar Mitanni davlatining tuzilishi. "Xanigalbat". Vashshukanna. Podsho Kita. Qadimgi Mitanni madaniyati.

10-mavzu. Qadimgi Ossuriya

Yangi Ossuriya podsholigi. Iqtisodiy yuksalish. Ashshurnatsripal II. Salmanasar III, Kalxu. Qadimgi Ossuriya shahar-davlatlari, xalqaro savdo. Kanish. Alum. Ashshur. Limmu. Ishshiakkum. Ilushuma. Shamshi-Adad I

Xalitsu Sharru. Arameylar hujumi. Assiriya zaiflashuvi. Yangi Ossuriya shohligi davri. Iqtisodiy yuksalish. Kalixu. Siyosiy inqiroz. Tiglatpalasar III islohotlari. Ma'muriyat harbiy kuchlar. Bosqinchilik siyosati. Sargon II. Sinaxxerib. Asarxaddon. Ashshurbanpal. Shamash-shum-Ukin qo'zg'oloni. Qo'shni davlatlarni Ossuriyaga qarshi ittifoqi. Nineviya. Xarran. Karkemish. Ossuriya davlatini qulashi.

Ikki daryo oralig'i madaniyati. Shumer va Akkad davrlari. Diniy e'tiqodlar. Yozuv E-duba. Adabiyot. Afsonalar. Gilgamesh haqida afsona. Tasviriy san'at va haykaltaroshlik. Fan. Matematika. Tibbiyot. Me'morchilik. Zikkuratlar.

11-mavzu. Qadimgi davrda Sharqiy O'rta yer dengizi

Qadimgi Suriya. Ebla. Muqaddas kitob. Yamhad haqida dastlabki ma'lumotlar. Miloddan avvalgi XX - asrdagi siyosiy vaziyat. XVIII asrdagi siyosiy o'zgarishlar. Finikiya. Qadimgi Finikiya sivilizatsiyasi. Finikiyaning geografik joylashuvi. Tir. Sidon. Ugarit. Finikiya jamiyati. Amaldorlar va jangchilar. Erkin fuqarolar va qullar. Finikiya alifbosi. Hujjatlar. Davlat soliqlari. Umumdavlat majburiyatlari. Karfagen. Finikiya va Karfagen madaniyati. Qadimgi Falastin. Miloddan avvalgi XIII asrda yahudiy qabilalarining Falastin yerlariga bostirib kirishi. Qadimgi kan'onliklar. Yahudiylarning joylashishi va ularning dehqonchilik munosabatlari.

12-mavzu. Qadimgi Kichik Osiyo va Kavkaz orti davlatlari

Xett davlati. Tabiiy sharoitlar. Aholisi. Chatal-Huyuk madaniyati. Muqaddas joylar. Eneolit davri madaniyati. Bronza davri. Shaharlar. Qadimgi Xett davlatining qulashi. Kussara. Nesa. Pankus. Anitta. Xattusa. Labarna. Xatussili. Mursili I. Telepin. Davlatni birlashtirish jarayoni. Davlatning zaiflashishi. Ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat. Suppilulium. G'arbiy Osiyoda xet hukmronligi. Mitanni davlatini egallab olish. Mursili II. Xet va Misr o'rtasidagi kurash. Kadeshdagi jang. Xattusili III. "Dengiz xalqlari" bosqini. Qadimgi Frigiya va Lidiya. Midas. Karxemish. Daryolarining ahamiyati. Dehqonchilik. Chorvachilik. Frigiya madaniyati. Kibela va Attis. Midas Qabri. Frigiya yozuvi. Lidiya. Geraklidlar sulolasi. Mermnandlar sulolasi. Kolofon va Magnesiya yerlari. Davlat kengashi. Kimeriya bosqini. Midiya bilan urush. Ahamoniy davlati tomonidan Lidiyani bosib olish. Sardis. Dehqonchilik va hunarmandchilik. Pul islohotlari.

Qadimgi Kavkaz orti. Manbalar. Neolit madaniyatlari. Kuro-araks va koban madaniyatlari. Urartu mamlakati. Birlashgan Urartu davlati paydo bo'lishi. Mutsatsir. Aramu. Sarduri I. Tushpa. Diniy islohat. Menua. Islohatlar, qurilish. Argishti I. Ossuriya bilan kurash. Yerebuni. Argishtixinili. Teyshebaini. Rusa I. Oz Urartu mag'lubiyati. Ijtimoiy-iqtichodiy munosabatlar. Davlat ma'muriyati. Ozod jamoatchilar. Qullar.

Arme-Shupriya qadimgi arman shohligi. Yervandidlar. Yervand III Kolxida. Eron va Yunoniston madaniy va iqtisodiy ta'siri. Fasis. Vani. Iberiya. Albaniya.

13-mavzu. Qadimgi Eron

Tabiiy sharoitlar, geografik mintaqalar, aholi. Qadimgi davrlarda Eron hududida yashovchi xalqlar va qabilalar. Gissar, kassitlar, xurritlar. Elam. Protoelam, Elam davlatining shakllanishi. Elam jamiyati. Ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar. Elam madaniyati va uning xususiyatlari. Ossuriya va Elam o'rtasidagi munosabatlar. Eron tilida so'zlashadigan qabilalarning kelishi. Qadimgi Eron davlatining qulashi. Iskandar Zulqarnaynning yurishi. Ahamoniylar davlatining qulashi. Ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar. Dehqonchilik. Hunarmandchilik. Savdo aloqalari. Qadimgi Eron madaniyati. Ahamoniylarning diniy siyosati. Yozuv. Behistun va naqshi-Rustam. Yozma manbalar. Barelyefflar va haykaltaroshlik. Arxitektura. Ahamoniylar davlatining jahon tarixidagi o'rni. Parfiya qirolligi. Parfiya satrapligi. Yunon-Baqtriya. Salavkiylar madaniyati. Nisa - Parfiyaning poytaxti. Mitridat I. Yuchje y qabilalari. Parfiya madaniyati.

14-mavzu. Qadimgi Hindiston

Hudud, tabiiy sharoitlar va iqlim. Qadimgi Hindiston tarixiga oid manbalar. Qadimgi Hindiston qishloq xo'jaligi. Hind vodiysidagi qadimiy dehqonchilik madaniyati (Mohenje Daro va Xarappa). Ijtimoiy tizim va iqtisodiy munosabatlar. Jukar madaniyati. Aryan qabilalarining Hindistonga bosqini. Aryan muammosi. Jamiyatda yangi ijtimoiy-iqtisodiy tizimning paydo bo'lishi. Braxmanizm. Qadimgi hind madaniyati. Diniy e'tiqodlar. Rigveda va sanxitlar. Yaratilish afsonasi. Braxma, Vishnu, Shiva, Krishna. Vishnaizm va shivaizm. Buddizmining paydo bo'lishi. Nirvana. Sangha. Mahayana va Shinayana. Kushon podsholigi davrida Hindiston. Yunon-Baqtriya davlatining qulashi.

15-mavzu. Qadimgi Xitoy

Mintaqaning tabiiy sharoiti, iqlimi. Manbalar va ularning o'rganilishi. Tarixiy davrlashtirish. Qishloq xo'jaligi. Qadimgi davrda Xitoy. Shan qabilalar ittifoqi. Shan davlati. Shan-In davrida iqtisodiyot, jamiyat va davlat. Chjou davlati. Sin davlatining yuksalishi. Shan Yan islohotlari. Muhojirlarga qarshi kurash. Yin Chjen. Sin Shi-xuandi. Xitoy yagona davlatining paydo bo'lishi. Islohotlar. Yerga egalik munosabatlari. Harbiy kuchlar. Davlat boshqaruvi. Soliqlar. Qonunlar. Sug'orish. Buyuk Xitoy devori. Qo'zg'olonlar. Taxt uchun kurashlar. Ko'chmanchilarga qarshi kurash. Qadimgi Xitoy va Markaziy Osiyo o'rtasidagi savdo aloqalari. Buyuk Ipak yo'lining paydo bo'lishi. Xan imperiyasining yuksalishi, islohotlar. Xalq qo'zg'olonlari va imperiyaning parchalanishi. Van Man islohotlari.

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlarida talabalar Tarix fanida innovasiyalar: texnologiyalar, modellar va metodlar fanidan ma'ruza darslarida olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash bilan birga, seminarlar mavzulari bo'yicha tayyorgarlik ko'rish jarayonida qo'shimcha adabiyotlar va tarixiy manbalar bilan tanishish orqali qo'shimcha bilim va xulosalar chiqarish ko'nikmalarini

shakllantirishdan iborat. Natijada, ularning bilim doiralari ilmiy jihatdan asoslangan holda kengayadi.

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Qadimgi Sharq tarixi, tarixshunosligi va manbashunosligi
2. Qadimgi Misr ilk podsholik davrida
3. Qadimgi Misr qadimgi va o'rta podshohliklar davrida
4. Misr yangi va So'ngi podshohliklar davrida
5. Qadimgi Misr madaniyati
6. Qadimgi Mesopotamiya shahar davlatlari
7. Qadimgi Mesopotamiya madaniyati
8. Bobil podsholigi
9. Mitanni davlati
10. Qadimgi Ossuriya
11. Qadimgi davrda Sharqiy O'rta yer dengizi
12. Qadimgi Kichik Osiyo va Kavkaz orti davlatlari
13. Qadimgi Eron
14. Qadimgi Hindiston
15. Qadimgi Xitoy

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Ibtidoiy odamlarda sig'inish va e'tiqod-dinning paydo bo'lishi
2. Qadimgi Misr fir'avnlarining istilolari
3. Qadimgi Misrning dini
4. Qadimgi Misrning ijtimoiy tizimi
5. Qadimgi Xetlarni dini
6. Qadimgi Mesopotamiyaning yozma manbalari
7. Qadimgi Ossuriya madaniyati
8. Qadimgi Xitoyda xalq qo'zg'olonlari
9. Eramizdan avvalgi III-II mingyillaklarda Ellada va Kiklada
10. Qadimgi Eron iqtisodi
11. Miloddan avval III ming yillikda Old Osiyo
12. Qadimgi Midiya
13. Buddizm
14. Braxmanizm
15. Mauriyalar va Guptalar

	16. Nil suv havzalarining tabiiy sharoitlari, aholisi 17. Qadimgi Misr hakida Herodot va boshqa qadimiy yakovchilar 18. Moddiy va madaniy yodgorliklar 19. Arxeolog J. F. Champallion Qadimgi 20. Misr aholisi, jamoat qabilasi 21. Kelib chikishi. Shu jumladan ikkalasi ham. 22. Yukor kui Misrdagi yagona davlatdir biliblashuv 23. I-II davrada ilk shohlik sulolasi 24. III-VI sulolalar 25. Shu kuni fan va texnika sohasidagi oliy ta'lim diplomlarini topshirish marosimi bo'lib o'tadi. 26. XII sulola, iqtisodiy rivojlanish 27. Giksoslary Misrdan haidalish, yangitdan birlashish 28. Temir dollar kursi bo'yicha ishlaydi. Utuklar iqtisodiyoti 29. Qurilish 30. XVII sulola. Bosinsilik yurishlari 31. Akhenaten Diniyning islohotlari va uningning muvaffaqiyati 32. XIX, XX sulolalar 33. Qadimgi Mesopotamiya tabiiy sharoiti, aholisi 34. Ilk va qadimgi shohliklar davrida Misr. 35. O'rta shohliklar davrida Misr. 36. Yangi shohlik davrida Misr. 37. Qadimgi Mesopotamiyada yagona davlatning tashkil topish tarixi. 38. Qadimgi Bobil davlati. 39. Mixsimon yozuvlar va ularning o'qib chiqarilishi. 40. Kichik Osiyo tarixining manbashunosligi. 41. Qadimgi Old Osiyo manbashunosligi va tarixshunosligi. 42. Qadimgi Janubiy Araviya tarixi tarixshunosligi va manbashunosligi. 43. Qadimgi Eron, O'rta Osiyo tarixini o'rganish 44. Eron va O'rta Osiyo hududini eng qadimgi davlatlarini vujudga kelishi 45. Doro I davrida Eron davlati. 46. Qadimgi Eron, O'rta Osiyo madaniyati. 47. Qadimgi Hindiston tarixini o'rganish manbalari. 48. Qadimgi Hindiston tarixshunoslik muammolarini o'rganish. 49. Oriylargacha bo'lgan eng qadimgi Hindiston. 50. Hindistonda yangi yuksalish davrining boshlanishi. 51. Qadimgi Xitoy tarixining o'rganish manbalari 52. Qadimgi Xitoy tarixida markazlashgan davlatlarning paydo bo'lishi. 53. Sin imperiyasi davrida Xitoy.
3.	VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • jahon tarixi fani predmeti, maqsad va vazifalari; • tarix kursining davrlashtirish tamoyillari;

	• jahon sivilizatsiyalari va ularning hususiyatlari; • davlat uyushmalari, shahar-davlat va davlat birlashmalari; • turli tarixiy davr va bosqichlarda ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy ahvoli; • davlatlarning ichki va siyosati, xalqaro munosabatlar; • ijtimoiy harakatlar; • tarixiy bilimlarning o'ziga xosligi va tamoyillari to'g'risida bilishi (bilim); • ijtimoiy xodisalarni taqqoslash va ilmiy xulosa chiqarish; • tarixiy xodisalarga xolisona baho berish, mustaqil qarorlar qabul qilishda ulardan foydalana olishi (ko'nikma); • tarixiy voqealarni tadqiq etish; • ijtimoiy jarayonlarni dialektik o'rganish; • voqealarning tarixiy asoslarini tahlil qilish; • tarixiy dalillar va ularni talqin qilish; • tarixiy tadqiqotlarda umumiy ilmiy usullar, maxsus tarixiy usullar, fanlararo yondashuv, tarixdagi matematik usullar, raqamli tarix kabi tarixiy metodologiyani o'zining kasbiy faoliyatida qo'llashiga (malaka) ega bo'lishi kerak.
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: 1. D.Urakov, R. Tursunov, A. Biykuziyev, B. Xaynazarov. "Jahon Tarixi (Qadimgi sharq, Qadimgi Yunoniston va Rim tarixi)", "Innovatsion-Ziyo T-2020. <i>ul</i> 2. D.Urakov, A. Xolliyev, S.Gabrielyan, R. Tursunov, O. Mahmudov, A. Rozakov, A. Biykuziyev, B. Xaynazarov, R. Djurayev, Kenjayeva. "Jahon Tarixi" (1-tom, 1-jild), "Innovatsion -Ziyo" T.-2020 <i>ul</i> 3. Ravshan Rajabov. "Jahon Tarixi" (II qism) "Qadimgi Yunoniston va Rim tarixini yozma manbalar asosida o'rganish", "Zilol Buloq" T.-2023 <i>ul</i> 4. Ravshan Rajabov "Jahon Tarixi" (II qism) Qadimgi Yunoniston, Rim "Yangi asr avlodi" T.-2020 <i>ul</i>

5. D.J.Urakov, A.A.Biykuziyev, B.B. Rozakov, R.X.Djurayev, O.A. Rajabov "Jahon Tarixi I-tom II qism Qadimgi Yunoniston va Rim tarixi". "Metodist Nashriyoti" T.-2023

6. Ravshan Rajabov. "Jahon Tarixi" qadimgi sharq "Yangi asr avlodi" T.-2018

7.О. М. Норматов, Ф. Ш. Илмуродова. "История Древнего Мира", "Yangi chirchiq book" Chirchiq-2023

XI. Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev.Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. T.: "O'zbekiston". 2017.

2. Mirziyoyev.Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. T.: "O'zbekiston". 2017.

3. Mirziyoyev.Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq. T.: "O'zbekiston". 2016.

4. Авдиев В. И Военная история Древнего Египта. Т. I-II, М. 1953-1959.

5. Авдиев В.И. История Древнего Востока. М. 1948, 1953, 1976.

6. Авдиев В.И. Қадимги Шарқ тарихи Т., 1964.

7. Антология источников по истории, культуре и религии Древней Греции. СПб., 2000.

8. Афанасьева В. К и др Искусство Древнего Востока М. 1971.

9. Бикерман Э. Хронология Древнего мира : Ближний Восток и античность / Э. Биккерман; пер. с англ. И.М. Стеблин-Каменского ; отв. ред. М.А. Дандамаев. – М.: Наука, 1975.

10. Бикерман Э. Хронология Древнего Мира. М. Изд-во Вост. 1975.

11. Бузескул В.П. Введение в историю Греции. Обзор источников и очерк разработки греческих историков XIX–начала XX в. / В.П. Бузескул. – СПб.: Коло ИД, 2005.

12. Бузескул В.П. Введение в историю Греции. Обзор источников и очерк разработки греческих историков XIX–начала XX в. / В.П. Бузескул. – СПб.: Коло ИД, 2005

13. Всемирная История. М. Госиздат.1955.,1956. том № 1.

14. Древний Восток и античный мир. М. 1968.

15. Дьяконов И. М. Проблемы экономики в структуре общества Ближнего Востока М. 1968.

16. Египет поры нового Царства. М. 1973.

17. Заблodka Ю. История Ближнего Востока в древности М. 1989

18. Историография античной истории: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности "История" / под ред. В.И.

	Кузищина. – М.: Высшая школа, 1980. 19. История Древнего Востока. Под ред. Кузищина В.И. М. 1979. 20. История Древнего Мира под ред. Дьяконова И.М. М. 1982. 21. История Древнего Рима. Тексты и документы / Под ред. В.И. Кузищина. М., 2004–2005. Т. 1–2. 22. Қадимги дунё тарихи. Ю.С. Крушкол тахрири остида. 2-ж. Т., 1975. 23. Прусаков В.И. Раннее государство Древнего Египта. М., 2004. 24. Ражабов Р. Қадимги дунё тарихи. Тошкент. 2009. Shaw I. The Oxford History of Ancient Egypt. Oxford. 2003. Axborot manbalari www.pedagog.uz (Respublika pedagogika talim muassasalari portali) www.cspi.uz (Chirchiq davlat pedagogika universiteti web-sayti) www.edu.uz (O'zbekiston Respublikasi ta'lim portali) www.unilibrary.uz (Yagona elektron kutubxona axborot tizimi) www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK) www.ziynet.uz - Ziynet axborot-ta'lim resurslari portali
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “<u>29</u>” <u>avgust</u>” dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sul: O.A. Maxmudov – ChDPU, “Tarix” kafedrası dotsenti, tarix fanlari nomzodi.
9.	Taqrizchilar: A.A. Biykuziev – O'zMU, “Jahon tarixi” kafedrası dosenti, PhD, A.N. Gorin CHDPU, “O'zbekiston tarixi” kafedrası dotsenti v.b., tarix fanlari nomzodi